

זבוב על הקיר - ליאור שחר ורותי דה פריס, הלובי מקום לאמנות

"זבוב על הקיר" היא תערוכה זוגית הבוחנת את הזיקה בין עבודותיהן של ליאור שחר ורותי דה פריס בחלל הלובי - מקום לאמנות. שחר ודה פריס קילפו את העבודות מקירות הסטודיו שלהן, הותירו אותן בחלל הלובי (גלריה לאמנות שהיא גם מבואה של בניין), והסתלקו כמו דייר שהשאיר את האופניים בכניסה, או בעל מקצוע שהותיר עקבות לאחר שהתקין נורה. הן הטמיעו את העבודות לתוך הקירות, כאילו היו שם מאז ומעולם. העבודות של שתיהן מאזכרות עיטורים במקומות ציבוריים, פרגמנטים ארכיאולוגיים, ולעיתים גם מוטיבים גרוטסקיים גותיים, שהוצבו על סף הכניסה במטרה להרחיק רוחות רעות. העיניים המופיעות בחלק מהעבודות מחזירות מבט אל הצופה, מציצות וקורצות לעובר האורח.

עבודתה של רותי דה פריס שואבת מעולמות ויזואליים מגוונים: אמנות עתיקה, פולקלור, אופנה, תיאטרון. היא עוסקת גם במחקר היסטורי של האמנות המודרנית, ובעיקר של תנועות אוונגרד מהמאה ה-20, כמו הדאדא. הפרקטיקה הלקטנית שלה מייצרת מתח מעצם המפגש בין סוגי אסתטיקה שונים, חוץ-אמנותיים או פנים-אמנותיים. לקטנות חסרת היררכיה מתקיימת גם בדרכי העשייה שלה: פיסול רך, תבליט, עבודת טלאים, רישום על נייר וציור על בד. בכל אלה היא מדגישה את העשייה הידנית - תפירה, גזירה, חיתוך עץ ושימוש בחומרים יומיומיים זולים, קישוטיים וממוחזרים. בתערוכה הנוכחית מציגה דה פריס בעיקר תבליטים של דיוקנאות או דמויות נשיות עשויות חומר בגוון טבעי, שחור או לבן, בשילוב חריטה, וכן עבודות בוך, תבליטי עץ ובד, לצד פיסול באותם חומרים.

ליאור שחר מציגה עבודות שנעשו בטכניקה של מריחת שכבות של דאס (חומר סינתטי) על בד גזה או פשתן וחריטה על החומר בכלי חד. הדימויים שלה לקוחים מבנק דימויים אינטרנטי - סמלים מוכרים או הנפשה של חפצים וחיות. לצד אלו מציגה שחר ציורים על גילי טפט דמוי שפריץ. הנחשים המצוירים על הטפט בצבעי פסטל כרוכים זה בזה ויוצרים מעין צמה ארוכה המזכירה עיטור בחדרי ילדים. גם שחר משמרת בעשייתה את הנגיעה הידנית, כך שהשכבות האופקיות אינן מייצרות בדרך כלל קו אחיד, מה שמעניק להן מראה של מקטע גאולוגי של שכבות אדמה, או חזות של קיר מערה עתיקה ששנים של בלייה הותירו בו את חותמן. גם כאשר המשטח העליון אחיד, אפשר לחזות מבעד לסדקים או החריטות בשכבות שמתחת, כמו בפרסקו או בקיר ישן שחרטו עליו. על גבי טקסטורה זו שחר חורטת באמצעי פשוט צורות גרפיות רזות - סמלים שבמקורם נועדו לפיתוי צרכני. את הדימויים "הירודים" בשפתה היא חורטת על גבי קטעי הקירות כמו כתב הירוגליפי, כך שהחיבור בין עולם הדימויים הדיגיטליים למופע הארכיאולוגי שלהם יוצר מראה מטריד.

במפגש בין עבודותיהן בתוך החלל, שחר ודה פריס מנסות לשמר תחושה של חיכוך, המתקיימת גם בעבודות של כל אחת מהן. במישור הפרקטי, שתיהן מתחילות את העבודה בטיפול ידני, איטי ומתמשך בחומר, הכולל מריחה, לישה, רידוד, השטחה ובנייה של המצע. המצע - שהוא הוא האובייקט האמנותי - הופך למעין קיר המוטמע בקירות החלל. החיכוך נובע גם מהדחיסות של הדימויים: אצל שחר זהו החיבוק החונק, כמו בעבודות *זוג חלזונות וידיים מחבקות כרית*, שנראה נאיבי על פניו. אצל דה פריס החיכוך נוצר משכפול הדמויות ומיקומן המשתנה על ציר מרכזי כשהן דחוסות בתוך הפורמט, כמו בעבודה *גונבות הלבבות*.

אורית מור

יוני 2022